

กระบวนการบริหารหลักสูตรการศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

Administration Process for Dual Education Curriculum of Sankamphaeng
Technical College, Chiang Mai Province

ภาสกร ฝันอาย¹ และณัฐิยา ตันตรานนท์²

Pasakorn Funeye and Nuttiya Tantranont

Received: May 30, 2023

Revised: July 11, 2023

Accepted: July 17, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาระบวนการบริหารหลักสูตรการศึกษา และ 2) ประเมินกระบวนการบริหารหลักสูตรการศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ วิธีการดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและปริมาณ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการพัฒนาระบวนการบริหารหลักสูตรศึกษามีทั้งสิ้น 18 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนหลักสูตรการศึกษา ผู้รับผิดชอบงานหลักสูตรสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และอาจารย์มหาวิทยาลัย สำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินกระบวนการบริหารหลักสูตรศึกษามีทั้งสิ้น 6 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ อาจารย์มหาวิทยาลัย และบัณฑิตศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ และแบบประเมินกระบวนการบริหารหลักสูตรการศึกษา ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผลการวิจัย พบว่า 1) กระบวนการบริหารหลักสูตรการศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีขั้นตอนการดำเนินงาน 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย (1) ขั้นการบริหารจัดการ (2) ขั้นการพัฒนาหลักสูตร (3) ขั้นการรับนักศึกษา (4) ขั้นการจัดการเรียนการสอน (5) ขั้นการวัดและประเมินผล และ (6) ขั้นการนิเทศติดตามผล และ 2) การประเมิน

¹⁻² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่; Faculty of Education, Chiang Mai Rajabhat University

Corresponding author, e-mail: nuttiya18@cmru.ac.th, Tel. 053-8855500

กระบวนการบริหารหลักสูตรทวิศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.50)

คำสำคัญ: การบริหารหลักสูตร, หลักสูตรทวิศึกษา, กระบวนการบริหารหลักสูตร

Abstract

The purposes of this research article were 1) to develop the administration process for dual education curriculum; and 2) to evaluate the administration process for dual education curriculum of Sankamphaeng Technical College, Chiang Mai Province. The research methods were qualitative and quantitative. The group of 18 people who provided information in developing the administration process for the dual education curriculum consisted of school administrators, teachers of dual education curriculum, persons responsible for educational institution curriculum, educational supervisors, and university lecturers. For the group of people who provided information in evaluating the administration process for the dual education program, there were a total of 6 people, consisting of school administrators, educational supervisors, and university lecturers and graduate studies. The research tools were workshop recordings and assessment of the administration process of the dual education curriculum. Content analysis methods were used to analyze qualitative data. And the average and deviation were used in quantitative data analysis. The results of the research found that 1) the administration process of the dual education curriculum of Sankamphaeng Technical College, Chiang Mai Province had 6 operational steps, namely (1) management step, (2) curriculum development step, (3) student recruitment step, (4) teaching and learning management step, (5) measurement and evaluation step, and (6) supervision and follow-up step; and 2) evaluation of the administration process of the dual education curriculum of Sankamphaeng Technical College, Chiang Mai Province found that overall, there was appropriateness and feasibility at a high level ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.50)

Keywords: Curriculum Administration, Dual Education Curriculum, Curriculum Administration Process

บทนำ

ปัจจุบันอาชีวศึกษากลายเป็นกลไกหนึ่งในการขับเคลื่อนตลาดแรงงานสำหรับการพัฒนาบุคลากรเฉพาะทางในสายอาชีพที่ตลาดแรงงานต้องการหรือขาดแคลนกำลังคน รัฐบาลจึงมุ่งส่งเสริมผู้เรียนให้เรียนสายอาชีพเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ค่านิยมของสังคมส่วนใหญ่มุ่งเน้นการเรียนสายสามัญเพื่อเข้าสู่ระดับอุดมศึกษา ส่งผลให้เกิดการขาดแคลนกำลังคนในภาคแรงงานเป็นอย่างมาก รัฐบาลจึงมีนโยบายในการจัดการศึกษาหลักสูตรเรียนร่วมอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายควบคู่กันไป โดยหลักสูตรทวิศึกษา ถือเป็นนวัตกรรมการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ให้แก่ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) ที่มีความประสงค์จะเรียนรู้ในสายวิชาชีพ ได้เรียนรู้ทั้งด้านทฤษฎีและด้านทักษะในการปฏิบัติงานจริงอย่างมีคุณภาพตลอดทั้งยังเพิ่มโอกาสการมีงานทำเมื่อสำเร็จการศึกษา ซึ่งผู้เรียนที่ศึกษารับตามเกณฑ์ที่กำหนดของหลักสูตรจะได้รับวุฒิมัธยมศึกษา 2 ใบ ได้แก่ ประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลายและประกาศนียบัตรวิชาชีพ (คำภาสน์ บุญเดิม, 2561)

หลักสูตรทวิศึกษาเกิดจากความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานประกอบการต่าง ๆ ในการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนร่วมกัน การเทียบโอนหน่วยกิต รวมทั้งการฝึกงานในสถานประกอบการ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน มีคุณธรรมจริยธรรม ความรู้ความสามารถ ทักษะและมาตรฐานที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี อย่างไรก็ตาม การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษายังมีปัญหาคอขวดบางประการ อาทิเช่น ปัญหาในการวางแผนการเรียนของชื่อวิชาที่คล้ายคลึงกันแต่มีสาระในรายวิชาที่แตกต่างกันระหว่างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2551 กับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ปัญหาด้านงบประมาณในการจัดหยาหนพาหะรับ-ส่งผู้เรียนระหว่างสถานศึกษาและค่าตอบแทนครูอาชีวศึกษาที่มีภาระงานเพิ่มขึ้น รวมไปถึงปัญหาการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ จึงเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาทั้งสองแห่งที่เข้าร่วมโครงการทวิศึกษาในการร่วมกันปรับปรุงพัฒนาการบริหารหลักสูตรทวิศึกษาและการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานสูงสุด (ณัฐกานต์ สุทธิจิตร, 2562)

วิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จัดทำข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการกับโรงเรียนเชียงดาววิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่ โดยได้ ดำเนินการจัดทำหลักสูตรทวิศึกษาและจัดการเรียนการสอนร่วมกันตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 เป็นต้นมา ด้วยบริบทที่แตกต่างกันของสถานศึกษา การดำเนินงานที่ผ่านมาจึงพบอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่ ขาดการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดและ ประเมินผล การโอนผลการเรียน และการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ (ภาสกร ฝั้นอ้าย และณัฐยา ตัน ตรานนท์, 2565) สถานศึกษาจึงควรจัดหาวิธีการในการดำเนินงานร่วมกันเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณภาพและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง

จากหลักการและเหตุผลที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนา กระบวนการบริหารหลักสูตรทวิศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งการบริหาร หลักสูตรทวิศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร และมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อคุณภาพของผู้เรียน (สุกัญญา จัตรงค์ และอภิชาติ เล นะนันท์, 2559) โดยผู้บริหารมีหน้าที่ในการบริหารหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานอาชีวศึกษาตามกระบวนการดำเนินงานอย่างเหมาะสม อันจะเป็นกลไกสำคัญใน การขับเคลื่อนการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ (เสรี ภัคดี, 2564) ทั้งนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผล ที่ได้จากการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาที่ดำเนินการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา อีกทั้งยัง เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและสังคมในการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตรทวิศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อประเมินกระบวนการบริหารหลักสูตรทวิศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและปริมาณ มีขั้นตอนการดำเนินงาน 2 ขั้นตอน ดังนี้
 ขั้นที่ 1 การพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตรทวิศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล มีทั้งหมด 18 คน ประกอบด้วย

1. ผู้ให้ข้อมูลจากวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง 7 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 3 คน ครูผู้สอนหลักสูตรทวิศึกษา 1 คน และผู้รับผิดชอบงานหลักสูตรสถานศึกษา 3 คน

2. ผู้ให้ข้อมูลจากโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ร่วมโครงการหลักสูตรทวิศึกษา 9 คน ประกอบด้วย 1) ผู้ให้ข้อมูลจากโรงเรียนเชียงดาววิทยาคม 3 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ครูผู้สอนหลักสูตรทวิศึกษา 1 คน และผู้รับผิดชอบงานหลักสูตรสถานศึกษา 1 คน 2) ผู้ให้ข้อมูลจากโรงเรียนแม่อนวิทยาลัย 2 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน และครูผู้สอนหลักสูตรทวิศึกษา 1 คน 3) ผู้ให้ข้อมูลจากโรงเรียนหางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ 2 คน ได้แก่ ครูผู้สอนหลักสูตรทวิศึกษา 1 คน และผู้รับผิดชอบงานหลักสูตรสถานศึกษา 1 คน และ 4) ผู้ให้ข้อมูลจากโรงเรียนเวียงแหงวิทยาคม 2 คน ได้แก่ ครูผู้สอนหลักสูตรทวิศึกษา 1 คน และผู้รับผิดชอบงานหลักสูตรสถานศึกษา 1 คน

3. ศึกษานิเทศก์ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพศึกษาภาคเหนือ 1 คน

4. อาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยมีวิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดประเด็นคำถามและสร้างแบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดเพื่อพัฒนาระบบการบริหารหลักสูตรทวิศึกษา

2. นำแบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่า IOC เท่ากับ 1

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นที่ 2 การประเมินกระบวนการบริหารหลักสูตรทวิศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ 6 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักอาชีวศึกษา 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 3 คน ศึกษานิเทศก์ 1 คน อาจารย์มหาวิทยาลัย 1 คน และบัณฑิตสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบประเมินกระบวนการบริหารหลักสูตรทวิศึกษา โดยมีวิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. นำข้อมูลการวิเคราะห์ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการมาจัดทำเป็นกระบวนการบริหารหลักสูตรทวิศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จากนั้นจัดทำแบบประเมิน

ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกระบวนการบริหารหลักสูตรทวิศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2. นำแบบประเมินกระบวนการบริหารหลักสูตรทวิศึกษาที่สร้างขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.75 จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้จริง

การวิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตรทวิศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จากการประชุมเชิงปฏิบัติการกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 18 คน พบว่ากระบวนการบริหารหลักสูตรทวิศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีขั้นตอนการดำเนินงาน 6 ขั้นตอน (ภาพที่ 1) รายละเอียดดังนี้

ขั้นการบริหารจัดการ สร้างระบบและกลไกการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม โดยการจัดทำ MOU ระหว่างสถานศึกษาเพื่อร่วมกันจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรทวิศึกษา จัดอัตรากำลังบุคลากรและคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบหลักสูตรทวิศึกษาให้เหมาะสมและเป็นรูปธรรม กำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบที่ชัดเจน ปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินงานร่วมกัน โดยใช้หลักการประสานงานเพื่อความร่วมมือประสิทธิภาพและประสิทธิผล

“ร่วมกันกำหนดโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ จัดอัตรากำลังบุคลากรให้มีความเหมาะสมและเพียงพอ ให้มีบุคลากรที่รับผิดชอบในการประสานงาน” (อาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา)

ขั้นการพัฒนาหลักสูตร รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางานให้สอดคล้องกับสภาพจริงและความต้องการของตลาดแรงงาน โดยให้ผู้ประกอบการและคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วม พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กำหนดหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและคำอธิบายรายวิชาที่ยืดหยุ่น สามารถบูรณาการให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ปรับลดรายวิชาและมุ่งเน้นรายวิชาที่มีความต้องการจำเป็นในการสอบมาตรฐานวิชาชีพ จัดประชุมฝ่ายบริหารงาน

หลักสูตรของสถานศึกษาทั้ง 2 แห่ง เพื่อทบทวนรายวิชาให้ครบตามโครงสร้างหลักสูตร ตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรและปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง

“ในด้านกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีการหารือร่วมกัน เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและกำหนดรายวิชาตรงตามโครงสร้างของหลักสูตรทวิศึกษา รวมถึงมีความสอดคล้องของเนื้อหากับบริบทของสถานศึกษา”
(รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนเชียงดาววิทยาคม)

ขั้นการรับนักเรียน จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ แนะนำเส้นทางอาชีพให้ผู้เรียนที่จะเข้าร่วมเรียนในระบบทวิศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย ประชุมวางแผนการรับผู้เรียน กำหนดคุณสมบัติผู้เรียน วิธีการรับสมัคร และวิธีการคัดเลือกที่ชัดเจน คัดกรองผู้เรียนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ปฐมนิเทศผู้เรียนและประชุมผู้ปกครอง เพื่อสร้างความเข้าใจและเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียน ขึ้นทะเบียนผู้เรียนเป็นนักเรียน 2 สถาบัน คือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) จัดทำบัตรประจำตัวนักเรียนให้ผู้เรียนเช่นเดียวกับนักเรียนภาคปกติ

“ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์และแนะนำเส้นทางอาชีพให้ผู้เรียนที่จะเข้าร่วมเรียนในระบบทวิศึกษา เช่น มีแผ่นพับ ป้ายประชาสัมพันธ์การโฆษณาทางสื่อมวลชน แผ่นบันทึกข้อมูล และเว็บไซต์” (ครูแนะแนว วิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง)

ขั้นการจัดการเรียนการสอน จัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล วางแผนและจัดทำคู่มือการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งจัดเตรียมงบประมาณ สื่อ อุปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอและเอื้อต่อการเรียนรู้ จัดสรรครูผู้สอนที่มีวุฒิทางการศึกษาสายสามัญและสายอาชีพให้สอดคล้องกับรายวิชาและหลักสูตรทวิศึกษา จัดตารางเรียนให้ไม่ซ้ำกันและให้ผู้เรียนสามารถเดินทางไปศึกษาในสถานศึกษาทั้ง 2 แห่งได้อย่างเหมาะสม บริหารการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร อบรมและพัฒนาครูผู้สอน ครุניתก์ ครูฝึกและผู้ควบคุมการฝึกให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

“ผู้บริหาร ครูผู้สอน บุคลากร และกรรมการสถานศึกษา มีการจัดประชุมสัมมนาการจัดการเรียนการสอนรวมถึงการจัดทำคู่มือการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน” (ครูชำนาญการ วิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง)

ขั้นการวัดและประเมินผล สร้างเกณฑ์การวัดและประเมินผล เกณฑ์การสำเร็จ การศึกษา และเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนให้ชัดเจน ส่งเสริมการวัดและประเมินผลโดยใช้ เครื่องมือที่หลากหลาย เน้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง จัดประชุมชี้แจงและอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเข้าใจในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตลอดจนการเทียบโอนผลการ เรียนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

“คณะกรรมการในการวัดผลประเมินผลควรจัดทำเกณฑ์การวัดผลประเมินผล สอดคล้องกับการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชาของผู้เรียน ตามสมรรถนะรายวิชาและตาม สภาพจริง และตรงตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการกำหนด ” (ครูชำนาญ การพิเศษ โรงเรียนเชียงดาววิทยาคม)

6. ขั้นการนิเทศติดตามผล จัดประชุมปรึกษาหารือเพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาในการบริหาร จัดการและการจัดการเรียนรู้ สร้างความเข้าใจถึงความต้องการจำเป็นในการนิเทศการศึกษา วาง แผนการนิเทศ ปฏิบัติการนิเทศ ประเมินผล ติดตามผล และปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาให้มี การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

“มีการวางแผนจัดทำโครงการนิเทศหลักสูตรสถานศึกษา กำหนดวัตถุประสงค์ให้ เฉพาะเจาะจงมากขึ้น มีการแจกแจงกิจกรรมการนิเทศ กำหนดแผนงานรวมถึงค่าใช้จ่าย เวลา และสถานที่ที่ชัดเจน” (ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ)

2. ผลการประเมินกระบวนการบริหารหลักสูตรทวิศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการประเมินกระบวนการบริหารหลักสูตรทวิศึกษาด้านความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การประเมินกระบวนการบริหารหลักสูตรทวิศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

รายการ	ด้านความเหมาะสม			ด้านความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ขั้นการบริหารจัดการ	4.31	0.42	มาก	4.08	0.41	มาก
ขั้นการพัฒนาหลักสูตร	4.33	0.50	มาก	3.83	0.34	มาก
ขั้นการรับนักศึกษา	4.23	0.42	มาก	4.08	0.54	มาก
ขั้นการจัดการเรียนการสอน	4.40	0.68	มาก	4.29	0.33	มาก

รายการ	ด้านความเหมาะสม			ด้านความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ขั้นการวัดและประเมินผล	4.25	0.51	มาก	4.21	0.53	มาก
ขั้นการนิเทศติดตามผล	4.17	0.49	มาก	4.13	0.50	มาก
รวม	4.28	0.50	มาก	4.10	0.44	มาก

ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินกระบวนการบริหารหลักสูตรทวิศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยด้านความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขั้นการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.68) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ขั้นการนิเทศและติดตาม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.49) สำหรับด้านความเป็นไปได้ พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขั้นการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.33) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ขั้นการพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.34)

อภิปรายผลการวิจัย

1. การพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตรทวิศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า กระบวนการที่พัฒนาขึ้นมีลักษณะเป็นกิจกรรมการดำเนินงานที่วางไว้อย่างเป็นลำดับและเชื่อมโยงกัน เพื่อขับเคลื่อนและดำเนินการจัดการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ใน 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ขั้นการบริหารจัดการ 2) ขั้นการพัฒนาหลักสูตร 3) ขั้นการรับนักศึกษา 4) ขั้นการจัดการเรียนการสอน 5) ขั้นการวัดและประเมินผล และ 6) ขั้นการนิเทศติดตามผล ที่เป็นเช่นนี้เพราะการดำเนินงานที่เป็นระบบและนำไปสู่ขั้นตอนการปฏิบัติงานแต่ละส่วนอย่างชัดเจนตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงจุดสิ้นสุด จะสามารถใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรมได้ สอดคล้องกับธงชัย จันทร์ปัญญา และคณะ (2563) ที่ได้กล่าวถึงการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาใน 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การวางแผน 2) การเตรียมความพร้อมของบุคลากร 3) การทำหลักสูตร 4) การใช้หลักสูตร 5) การดำเนินการจัดการเรียนรู้ และ 6) การตรวจสอบ นิเทศติดตาม ประเมินผล และยังสอดคล้องกับเหมือนฝัน วงเดช และคณะ (2562) ที่ได้กล่าวถึงลำดับการดำเนินงานบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่คล้ายคลึงกันใน 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา 2) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 3) การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร 4)

การดำเนินการบริหารหลักสูตร 5) การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล 6) การสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา และ 7) การปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร

2. การประเมินกระบวนการบริหารหลักสูตรทวิศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ พบว่า กระบวนการบริหารหลักสูตรทวิศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ 6 ขั้นตอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยสามารถอภิปรายผลรายด้านได้ ดังนี้

2.1 ขั้นการบริหารจัดการ พบว่า สถานศึกษาควรสร้างระบบและกลไกการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินงานไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ทั้งนี้ เนื่องมาจากการบริหารหลักสูตรทวิศึกษา ต้องดำเนินการร่วมกันระหว่างสถานศึกษาทั้ง 2 แห่งในการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ และร่วมตัดสินใจเพื่อการพัฒนางานให้มีคุณภาพสูงสุด ดังนั้น การมีส่วนร่วมตั้งแต่กระบวนการวางแผนการดำเนินงาน การปฏิบัติตามแผน ไปจนถึงการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน จะทำให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาทั้ง 2 แห่ง มีข้อมูลสำหรับใช้ในการปรับปรุงคุณภาพของผู้เรียนต่อไป สอดคล้องกับวิบูลธ นิลพิบูลย์ (2563) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2.2 ขั้นการพัฒนาหลักสูตร พบว่า สถานศึกษาควรวิเคราะห์ข้อมูล พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม โดยการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เนื่องมาจากการพัฒนาหลักสูตรต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรของสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญ สถานประกอบการและชุมชน เพื่อเข้าใจถึงทิศทางของหลักสูตร สามารถกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้ สอดคล้องกับอุเทน อ้อสิทธิสมบูรณ์ (2566) ที่กล่าวว่าสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการวางแผนและดำเนินงานด้านหลักสูตร และยังสอดคล้องกับณัฐพล ไชยงค์ (2564) ที่กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรต้องวิเคราะห์และวางแผนการจัดทำหลักสูตรร่วมกันระหว่างอาชีวศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หลักสูตรตรงกับความต้องการของชุมชนท้องถิ่นมากที่สุด

2.3 ขั้นการรับนักเรียน พบว่า สถานศึกษาควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์การรับสมัครผู้เรียน ประชุมวางแผนการรับผู้เรียน และคัดกรองผู้เรียนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้ เนื่องมาจากการประชาสัมพันธ์เป็นการกระจายข้อมูลข่าวสารอย่างแพร่หลาย ส่วนการวางแผนและการคัดกรองผู้เรียนเป็นการพิจารณาข้อมูลให้ผู้เรียนที่เหมาะสมและตรงตามเป้าหมายมากที่สุด

สอดคล้องกับศสลักษณ์ บุญรักษ์ และคณะ (2565) ที่กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์เป็นกลไกสำคัญในการสื่อสารข้อมูลไปสู่กลุ่มเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับบุญเอื้อ โสภิน (2549) พบว่า สถานศึกษาต้องดำเนินการวางแผนการรับนักเรียน กำหนดเป้าหมายการรับนักเรียน รวมทั้งกำกับ ติดตามการรับนักเรียนให้เป็นไปตามคุณสมบัติและเป้าหมายที่กำหนด

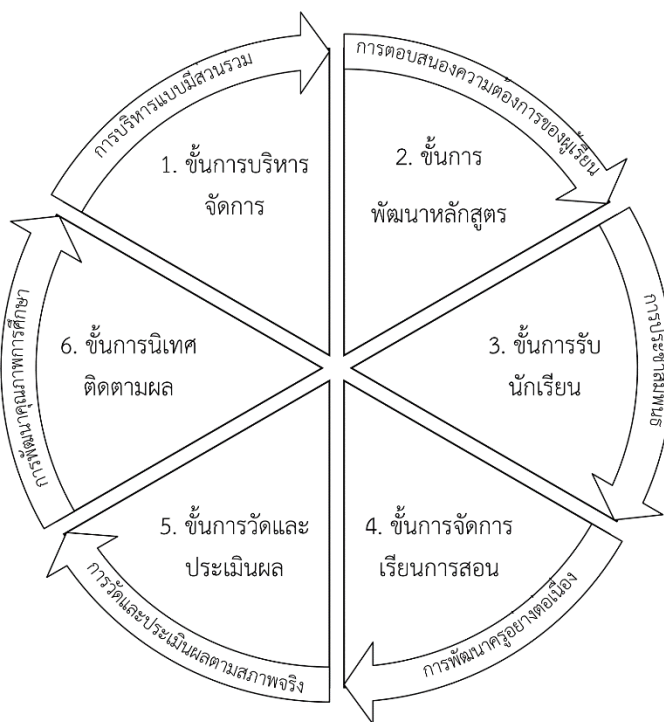
2.4 ขั้นการจัดการเรียนการสอน พบว่า สถานศึกษาควรจัดประชุมชี้แจงครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และพัฒนาครูผู้สอนให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องมาจากครูเป็นบุคคลสำคัญในกระบวนการปฏิรูปการศึกษา และถือเป็นบุคคลด่านหน้าในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สอดคล้องกับนาริรัตน์ รักวิจิตรกุล (2560) ที่กล่าวว่า การพัฒนาครูเป็นกระบวนการยกระดับให้ครูมีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติการสอนท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี อันจะส่งผลให้ครูมีประสิทธิภาพและผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ

2.5 ขั้นการวัดและประเมินผล พบว่า สถานศึกษาควรจัดทำเกณฑ์และส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย โดยเน้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ทั้งนี้เนื่องมาจากการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย จะแสดงให้เห็นพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละคนได้ อีกทั้งยังช่วยยกระดับผู้เรียนให้สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ก่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพการทำงานตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับวรรณดี แสงประทีปทอง และคณะ (2561) ที่กล่าวถึงรูปแบบการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ที่ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ โดยสถานศึกษาควรระบุผลลัพธ์และตัวชี้วัดผลลัพธ์การเรียนรู้ให้ชัดเจน ส่งเสริมครูผู้สอนให้จัดทำเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินผลที่หลากหลาย โดยมุ่งเน้นการวัดผลตามสภาพจริง และยังสอดคล้องกับวินัย ทาพันธ์ และอดุลย์ วงศ์ศรีคุณ (2565) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสามารถพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ

2.6 ขั้นการนิเทศติดตามผล พบว่า สถานศึกษาควรจัดประชุมชี้แจง ดำเนินการนิเทศ และนำผลการนิเทศไปปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องมาจากการนิเทศติดตามผลจะช่วยพัฒนาหลักสูตรและการเรียนจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับนันทยา วงศ์ชัย และณัฐยา ตันตรานนท์ (2565) ที่กล่าวว่าการบริหารงานนิเทศอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง จะนำไปสู่คุณภาพการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ

องค์ความรู้ใหม่

กระบวนการบริหารหลักสูตรทวิศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีขั้นตอนการดำเนินงาน 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ขั้นตอนการบริหารจัดการ 2) ขั้นตอนพัฒนาหลักสูตร 3) ขั้นตอนการรับนักศึกษา 4) ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน 5) ขั้นตอนวัดและประเมินผล และ 6) ขั้นตอนการนิเทศติดตามผล ดังแสดงในภาพที่ 1 โดยทุกขั้นตอนมีความเชื่อมโยงกันและต้องดำเนินงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษาทั้ง 2 แห่งอย่างเป็นระบบ สถานศึกษาที่สนใจนำกระบวนการบริหารหลักสูตรทวิศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ไปประยุกต์ใช้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้โดยยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและดำเนินงานคล้ายคลึงกับกระบวนการ PDCA ในแต่ละขั้น เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการบริหารจัดการเพื่อกำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบร่วมกัน ไปจนถึงขั้นการนิเทศติดตามผล และนำผลที่ได้มาร่วมกันปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

ภาพที่ 1 กระบวนการบริหารหลักสูตรทวิศึกษา

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้บริหารควรส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะและความพร้อมในการจัดการศึกษาหลักสูตรทวิศึกษา มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
2. ผู้บริหารควรจัดสรรทรัพยากรการบริหารหลักสูตรทวิศึกษาแบบ 4M อย่างพอเพียงและเหมาะสม ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ และการบริหารจัดการ
3. ผู้บริหารควรสร้างเครือข่ายและวัฒนธรรมการทำงานร่วมกัน เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถสื่อสารและประสานงานแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาหลักสูตรทวิศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้บริหารควรจัดอบรมกระบวนการบริหารหลักสูตรทวิศึกษา เพื่อให้คณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตรและผู้ที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน รวมถึงปรับให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษานั้น
2. ผู้บริหารควรประเมินผลการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารหลักสูตรทวิศึกษา โดยนำผลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาขั้นตอนการดำเนินงานให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา
3. ผู้บริหารควรนำผลที่ได้จากการบริหารหลักสูตรทวิศึกษาไปปรับปรุงพัฒนาเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณผู้บริหาร คณะครู บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนเชียงดาววิทยาคม โรงเรียนแม่อนวิทยาลัย โรงเรียนทางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ โรงเรียนเวียงแหงวิทยาคม วิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง อาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ศึกษาพิเศษศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพศึกษาภาคเหนือ และผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

คำภาสัน บุญเต็ม. (2561). ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ทวิศึกษา) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 40. *วารสารราชภัฏเพชรบูรณ์สาร*, 20(2), 25-32.

- ณัฐกานต์ สุทธิจิตร. (2562). *แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ณัฐพล ไชยงค์. (2564). *แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมของหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) วิทยาลัยเทคนิคย่านที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ธงชัย จันทร์ปัญญา, อรุสา พรหมทา และอรัญญา ชูกระเดื่อง. (2563). รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 มหาสารคาม. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 17(79), 41-48.
- นันทยา วงศ์ชัย และณัฐยา ตันตรานนท์. (2565). แนวทางการบริหารงานนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษากัลยาณิวัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6. *วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา*, 12(3), 486-499.
- นาริรัตน์ รักวิจิตรกุล. (2560). การพัฒนาวิชาชีพครู. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 11(1), 21-33.
- บุญเอื้อ โสภิน. (2555). *การพัฒนาแนวทางการปฏิบัติการรับนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ภาสกร ฝันอ้าย และณัฐยา ตันตรานนท์. (2565). การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรทวิศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารครุศาสตร์ราชภัฏเชียงใหม่*, 1(3), 1-14.
- วรรณดี แสงประทีปทอง, รัชนิกุล ภิญโญภาณุวัฒน์, จรัสลักษณ์ รัตนพันธ์, ศศิธร กาญจนสุวรรณ และสุทิวรรณ ตันติรจนาวงศ์. (2561). รูปแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ.*, 15(1), 202-216.

- วินัย ทาพันธ์ และอดุลย์ วังศรีคุณ. (2565). การศึกษาสภาพการดำเนินงานการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา พิชณโลก อุดรดิตถ์. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 5(5), 37-50.
- วิบูลอร นิลพิบูลย์. (2563). การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภูเขต 1. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศศลักษณ์ บุญยรักษ์, เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต และปัญญา อีระวิทยเลิศ. (2565). รูปแบบการบริหาร การประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิผลโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ของโรงเรียนอนุบาลเอกชนใน กรุงเทพมหานคร. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 16(45), 431-444.
- สุกัญญา จัตุรงค์ และอภิชาติ เลนะนันท์. (2559). การบริหารหลักสูตรที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน โรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษภาคใต้ กลุ่ม 7. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ Veridian มหาวิทยาลัยศิลปากร สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 9(1), 1473-1487.
- เสรี ภัคดี. (2564). กระบวนการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดยะลา. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- เหมือนฝัน วงเดช, ภูวดล จุลสุคนธ์ และเฉลิมชัย หาญกล้า. (2562). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี. *วารสารละครี วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพ สตรี*, 3(1), 133-148.
- อุเทน อ้อสิทธิสมบูรณ์ พระครูศรีสุธรรมนิวิฐ และวินัย ทองมัน. (2566). กลยุทธ์การบริหารการ จัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อรรถาธิบายจังหวัดนครสวรรค์ตามหลักอิทธิบาท 4. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 6(2), 241-256

